

"Ben hayatımın hiçbir anında
karamsarlık nedir tanımadım."

H. Atatürk

ATAMIN İZİNDE LİSE YOLUNDA Denemeleri

Konu Kapsamı: I. Ünite

M. Baykal YILMAZ & Cumali GÜLER

1-

Fransız İhtilali sonrası milliyetçilik fikrinden etkilenen azınlıklar, Avrupalı devletlerin de kışkırtmasıyla isyan etmeye başladılar. Sırplarla başlayan isyanlar diğer azınlıklara yayıldı. İsyânların etkisi özellikle Doğu Avrupa ve Balkan topraklarında daha yıkıcı oldu. İsyânlar sonucunda Balkanlarda huzur bozuldu. Osmanlı devlet adamları da azınlık isyanlarını önleyebilmek için çeşitli çalışmalar yaptılar. Padişah iradesiyle yayınlanan Tanzimat Fermanı (1839) ile azınlıkların zaten var olan hakları yasal güvence altına alındı. Bu yolla azınlıkların devlete olan bağlılığını artırmak ve devleti dağılmaktan kurtarmak istediler.

Verilen bilgilerden;

- I- İsyânları sebepleri dış kaynaklıdır
- II- Osmanlı devleti isyanların etkisini azaltmak için ekonomik önlemler almıştır.
- III- Tanzimat fermanı gayrimüslimlerin devlete bağlılığını artırmıştır.
- IV- İsyânlar yurdun dört bir yanında etkili olmuştur.

Hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) I - II ve IV
- D) I - II - III ve IV

2-

Sanayisini yeni tekniklerle güçlendirip çağa uygun hâle getiremeyen ve Avrupa ile rekabet edemeyen Osmanlı Devleti'nde yerli sanayi gelişemedi. Osmanlı Devleti kalabalık nüfusu, yer altı ve yer üstü kaynaklarıyla Avrupalı devletler için iyi bir ham madde ve pazar kaynağı olarak görüldü. Kapitülasyonlar nedeniyle pazarlarını Avrupa mallarına karşı koruyamadı.

Sanayi inkihabı Osmanlı Devletini hangi alanda etkilemiştir?

- A) Askeri
- B) Kültürel
- C) Sosyal
- D) Ekonomik

3-

	Fikir Akımı	Amacı
I	İslamcılık	Bütün Müslümanları bir arada tutmak
II	Türkçülük	Türk halkını bir arada tutmak
III	Osmanlıcılık	Kendini Osmanlı hissedeni bir arada tutmak
IV	Batıcılık	Avrupa da ki yenilikleri Osmanlıya getirerek dağılmayı önlemek

Yukarıdaki tabloya göre;

- I. Osmanlı Devletini kurtarmak için çeşitli fikir akımları ortaya çıkmıştır.
- II. Türkler kendi devletini kurmak istemektedir.
- III. Osmanlı'nın tek kurtuluş yolu halifenin etrafında toplanmaktan geçmektedir

hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) I - II ve III

4-

"... Mustafa Kemal düzenli ve ciddi bir eğitim gördü. Kendisi de çalışkan, derslerine bağlı, çok okuyan, araştıran bir öğrenciydi. O, öğreniminin her döneminde öğretmenlerinden ve arkadaş çevresinden olabildiğince yararlanmasını bilmiştir. Mustafa Kemal imparatorluğun en iyi ve üst eğitim sistemini kesintisiz tamamladı. Askeri okullarda fen, matematik, coğrafya ve tarih gibi derslere önem veriliyor, vatanseverlik duyguları geliştiriliyordu. Askeri eğitim Mustafa Kemal'e başarılı olmasını, olgunluğa ulaşmasını, yeni bir dünya görüşü edinmesini, Batı kültürünü tanımasını, idealist karakter ve düşünce yapısına kavuşmasını, bilimsel düşünmesini, meseleler üzerine bilimsel yöntemlerle gitmeyi öğretti. Bir Batı dilini öğretti." (Cemil Sönmez, *Atatürk'ün Yetiştirilmesi ve Öğretmenleri*, S. 197-198.)

Verilen metinden Mustafa Kemal'le ilgili;

- I- Eğitim hayatı fikir dünyasını çeşitlendirmiştir
- II- Başarılı bir öğrencidir.
- III- Osmanlı da eğitim öğretim birliği olmadığını tecrübe etmiştir.

Hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I - II ve III

5-

Küçük Mustafa eğitim hayatına babasının ölümünden sonra kısa bir ara vermişti. Dayısının yanında iyi bir eğitim alamayacağı için teyzesi ile birlikte Selanik'e dönmüştü. Selanik Mülkiye Rüştiyesine başlayan Mustafa, Komşuları Kadri Bey ve oğlu Ahmet'i uniformalar içinde gördükçe asker olma isteği ile yanıp tutuşuyordu. Bu isteği doğrultusunda askerlik mesleğine karar verip Askeri Rüştiye sınavına girerek kazanmıştır.

Verilen bilgidен hareketle Mustafa Kemal'in askerlik mesleğini seçiminde hangisi etkili olmuştur?

- A) Kişilik Özellikleri
B) Sosyal Çevresi
C) Ailesi
D) Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu durum

6-

Çocukluğuma dair ilk hatırladığım şey, mektebe gitmek meselesine aittir. Bundan dolayı annemle babam arasında okula gitmem konusunda fikir ayrılıkları vardı. Annem, mahalle mektebine gitmemi istiyordu. Babam, o zaman yeni açılan Şemsi Efendi Mektebine devam etmemi ve yeni yöntemlerle okumamı istiyordu. Nihayet babam bu meseleyi ustaca halletti. Önce mahalle mektebine başladım. Böylece annemin gönlü yapılmış oldu birkaç gün sonra da mahalle mektebinden alınıp Şemsi Efendi mektebine kaydedildim.

(Cemil Sönmez, Atatürk'ün Yetiştirilmesi ve Öğretmenleri, S. 15)

Yukarıdaki alıntıya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılmaz?

- A. Osmanlıda eğitim öğretim birliği yoktur.
B. Mahalle mektebi geleneksel eğitim vermektedir.
C. Osmanlı da farklı eğitim kurumları bir arada faaliyet göstermektedir.
D. Mahalle mektebine gitmek zorunludur.

7-

Atatürk'ün yaşamında önemli bir etkiye sahip şehirlerden biri de Manastır'dır. Bu şehirde lise yıllarını geçirmiştir. Manastır'da kaldığı dönemde J.J. Rousseau, Voltaire gibi Fransız yazarların yanında Namık Kemal, Mehmet Emin Yurdakul gibi Türk yazarların da etkisinde kalmıştır.

Bu duruma göre Manastır'da Mustafa Kemal için;

- I. Farklı yazarlardan etkilenmiştir
II. Edebiyata ilgi duymuştur
III. Askeri görev için bulunmuştur
IV. Eğitim amaçlı bulunmuştur.

hangileri söylenebilir?

- A)I-II B)I-II-IV C)I-II-III D)I-II-III-IV

8-

	Mustafa Kemal'in Eğitim Hayatı ile İlgili Olaylar	Kişilik Özelliği
I	Annesinin istememesine rağmen Askeri okul sınavına girmesi	Vatanseverlik
II	Manastır Askeri İdadisinde arkadaşlarına konuşmalar yapması	Hitabet
III	Harp Okulunda Düşüncelerini çekinmeden söylemesi	Açık Sözlülük
IV	Harp Akademisinde ülke sorunlarıyla ilgilenmesi	Kararlılık

Yukarıdaki tabloda Mustafa Kemal'in eğitim hayatı ile ilgili bazı bilgiler ve kişilik özellikleri verilmiştir.

Verilen tabloda hangileri karşılıklı yer değiştirirse tablodaki eşleştirme doğru yapılmış olur?

- A)I-II B) I-IV C) II-III D)II-IV

9-

Mustafa Kemal Selanik'te üyesi olduğu İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin ikinci kongresine;

"Ordu mensupları cemiyet içinde kaldıkça hem parti kuramayacağız hem de ordumuz olmayacaktır" sözü ile

- I. Ordunun siyasetten ayrılması gerektiğine
II. Cemiyetten istifa ettiğine
III. Cemiyetin kapatılması gerektiğine

hangisine vurgu yapmıştır?

- A)Yalnız I B)I-II C)I-III D)I-II-III

10-

I. Dünya Savaşı başladığı sırada Mustafa Kemal Sofya'da askeri ataşelik görevinde bulunuyordu. Savaş sırasında pasif görevde olmak Mustafa Kemal'in kişiliğine uygun değildi. Genel Kurmay Başkanlığına başvurarak savaşta görev istedi. İsteğine olumlu cevap alan Mustafa Kemal I. Dünya Savaşında farklı cephelerde savaştı

Verilen metine göre Mustafa Kemal hakkında

aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) I. Dünya Savaşında görev almıştır
B) Değişik cephelerde görev almıştır
C) Savaşı Osmanlı Devleti kazanmıştır
D) Görev için Bulgaristan'da bulunmuştur

CEVAPLAR

1-

Fransız İhtilali sonrası milliyetçilik fikrinden etkilenen azınlıklar, Avrupalı devletlerin de kışkırtmasıyla isyan etmeye başladılar. Sırplarla başlayan isyanlar diğer azınlıklara yayıldı. İsyancıların etkisi özellikle Doğu Avrupa ve Balkan topraklarında daha yıkıcı oldu. İsyancıların sonucunda Balkanlarda huzur bozuldu. Osmanlı devlet adamları da azınlık isyanlarını önleyebilmek için çeşitli çalışmalar yaptılar. Padişah iradesiyle yayınlanan Tanzimat Fermanı (1839) ile azınlıkların zaten var olan hakları yasal güvence altına alındı. Bu yolla azınlıkların devlete olan bağlılığını artırmak ve devleti dağılmaktan kurtarmak istediler.

Verilen bilgilerden;

- V- İsyancıların sebepleri dış kaynaklıdır
- VI- Osmanlı devleti isyanların etkisini azaltmak için ekonomik önlemler almıştır.
- VII- Tanzimat fermanı gayrimüslimlerin devlete bağlılığını artırmıştır.
- VIII- İsyancıların yurdun dört bir yanında etkili olmuştur.

Hangilerine ulaşılabilir?

- E) I ve II
- F) I ve III
- G) I - II ve IV
- H) I - II - III ve IV

2-

Sanayisini yeni tekniklerle güçlendirip çağa uygun hâle getiremeyen ve Avrupa ile rekabet edemeyen Osmanlı Devleti'nde yerli sanayi gelişemedi. Osmanlı Devleti kalabalık nüfusu, yer altı ve yer üstü kaynaklarıyla Avrupalı devletler için iyi bir ham madde ve pazar kaynağı olarak görüldü. Kapitülasyonlar nedeniyle pazarlarını Avrupa mallarına karşı koruyamadı.

Sanayi inkılabı Osmanlı Devletini hangi alanda etkilemiştir?

- E) Askeri
- F) Kültürel
- G) Sosyal
- H) Ekonomik

3-

	Fikir Akımı	Amacı
I	İslamcılık	Bütün Müslümanları bir arada tutmak
II	Türkçülük	Türk halkını bir arada tutmak
III	Osmanlılık	Kendini Osmanlı hissedeni bir arada tutmak
IV	Batıcılık	Avrupa da ki yenilikleri Osmanlıya getirerek dağılmayı önlemek

Yukarıdaki tabloya göre;

I. Osmanlı Devletini kurtarmak için çeşitli fikir akımları ortaya çıkmıştır.

II. Türkler kendi devletini kurmak istemektedir.

III. Osmanlı'nın tek kurtuluş yolu halifenin etrafında toplanmaktan geçmektedir

hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) I - II ve III

4-

“... Mustafa Kemal düzenli ve ciddi bir eğitim gördü. Kendisi de çalışkan, derslerine bağlı, çok okuyan, araştıran bir öğrenciydi. O, öğreniminin her döneminde öğretmenlerinden ve arkadaş çevresinden olabildiğince yararlanmasını bilmiştir. Mustafa Kemal imparatorluğun en iyi ve üst eğitim sistemini kesintisiz tamamladı. Askeri okullarda fen, matematik, coğrafya ve tarih gibi derslere önem veriliyor, vatanseverlik duyguları geliştiriliyordu. Askeri eğitim Mustafa Kemal'e başarılı olmasını, olgunluğa ulaşmasını, yeni bir dünya görüşü edinmesini, Batı kültürünü tanımasını, idealist karakter ve düşünce yapısına kavuşmasını, bilimsel düşünmesini, meseleler üzerine bilimsel yöntemlerle gitmeyi öğretti. Bir Batı dilini öğretti.”
(Cemil Sönmez, Atatürk'ün Yetiştirilmesi ve Öğretmenleri, S. 197-198.)

Verilen metinden Mustafa Kemal'e ilgili;

IV- Eğitim hayatı fikir dünyasını çeşitlendirmiştir

V- Başarılı bir öğrencidir.

VI- Osmanlı da eğitim öğretim birliği olmadığını tecrübe etmiştir.

Hangilerine ulaşılabilir?

- B) Yalnız I
- C) II ve III
- D) I - II ve III
- E) I ve II

5-

Küçük Mustafa eğitim hayatına babasının ölümünden sonra kısa bir ara vermişti. Dayısının yanında iyi bir eğitim alamayacağı için teyzesi ile birlikte Selanik'e dönmüştü. Selanik Mülkiye Rüştiyesine başlayan Mustafa, Komşuları Kadri Bey ve oğlu Ahmet'i üniformalar içinde gördükçe asker olma isteği ile yanıp tutuşuyordu. Bu isteği doğrultusunda askerlik mesleğine karar verip Askeri Rüştiye sınavına girerek kazanmıştır.

Verilen bilgilerden hareketle Mustafa Kemal'in askerlik mesleğini seçiminde hangisi etkili olmuştur?

A) Kişilik Özellikleri

B) Sosyal Çevresi

C) Ailesi

D) Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu durum

6-

Çocukluğuma dair ilk hatırladığım şey, mektebe gitmek meselesine aittir. Bundan dolayı annemle babam arasında okula gitmem konusunda fikir ayrılıkları vardı. Annem, mahalle mektebine gitmemi istiyordu. Babam, o zaman yeni açılan Şemsi Efendi Mektebine devam etmemi ve yeni yöntemlerle okumamı istiyordu. Nihayet babam bu meseleyi ustaca halletti. Önce mahalle mektebine başladım. Böylece annemin gönlü yapılmış oldu birkaç gün sonra da mahalle mektebinden alınıp Şemsi Efendi mektebine kaydedildim.

(Cemil Sönmez, Atatürk'ün Yetiştirilmesi ve Öğretmenleri, S. 15)

Yukarıdaki alıntıya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılmaz?

E. Osmanlıda eğitim öğretim birliği yoktur.

F. Mahalle mektebi geleneksel eğitim vermektedir

G. Osmanlı da farklı eğitim kurumları bir arada faaliyet göstermektedir.

H. Mahalle mektebine gitmek zorunludur.

7-

Atatürk'ün yaşamında önemli bir etkiye sahip şehirlerden biri de Manastır'dır. Bu şehirde lise yıllarını geçirmiştir. Manastır'da kaldığı dönemde J.J. Rousseau, Voltaire gibi Fransız yazarların yanında Namık Kemal, Mehmet Emin Yurdakul gibi Türk yazarların da etkisinde kalmıştır.

Bu duruma göre Manastır'da Mustafa Kemal için;

- I. Farklı yazarlardan etkilenmiştir
- II. Edebiyata ilgi duymuştur
- III. Askeri görev için bulunmuştur
- IV. Eğitim amaçlı bulunmuştur.

hangileri söylenebilir?

- A) I-II B) I-II-IV C) I-II-III D) I-II-III-IV

8-

	Mustafa Kemal'in Eğitim Hayatı ile İlgili Olaylar	Kişilik Özelliği
I	Annesinin istememesine rağmen Askeri okul sınavına girmesi	Vatanseverlik
II	Manastır Askeri İdadisinde arkadaşlarına konuşmalar yapması	Hitabet
III	Harp Okulunda Düşüncelerini çekinmeden söylemesi	Açık Sözlülük
IV	Harp Akademisinde ülke sorunlarıyla ilgilenmesi	Kararlılık

Yukarıdaki tabloda Mustafa Kemal'in eğitim hayatı ile ilgili bazı bilgiler ve kişilik özellikleri verilmiştir.

Verilen tabloda hangileri karşılıklı yer değiştirirse tablodaki eşleştirme doğru yapılmış olur?

- A) I-II B) I-IV C) II-III D) II-IV

9-

Mustafa Kemal Selanik'te üyesi olduğu İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin ikinci kongresine;

"Ordu mensupları cemiyet içinde kaldıkça hem parti kuramayacağız hem de ordumuz olmayacaktır" sözü ile

- IV. Ordunun siyasetten ayrılması gerektiğine
- V. Cemiyetten istifa ettiğine
- VI. Cemiyetin kapatılması gerektiğine

hangisine vurgu yapmıştır?

- A) Yalnız I B) I-II C) I-III D) I-II-III

10-

I. Dünya Savaşı başladığı sırada Mustafa Kemal Sofya'da askeri ataşelik görevinde bulunuyordu. Savaş sırasında pasif görevde olmak Mustafa Kemal'in kişiliğine uygun değildi. Genel Kurmay Başkanlığına başvurarak savaşta görev istedi. İsteğine olumlu cevap alan Mustafa Kemal I. Dünya Savaşında farklı cephelerde savaştı

Verilen metine göre Mustafa Kemal hakkında

aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) I. Dünya Savaşında görev almıştır
- B) Değişik cephelerde görev almıştır
- C) Savaşı Osmanlı Devleti kazanmıştır
- D) Görev için Bulgaristan'da bulunmuştur

Soruları isteyen arkadaşlar okullarında fotokopi ile çoğaltıp kullanabilir.

Soruların telifi tarafımıza aittir. Ticari olarak kullanılması yasaktır.